

Rodinné poradenstvo v Rakúsku (Dr. Veronika Prinz-Fülöpová)

Vysvetlenie pojmov: Slovom „poradenstvo“ je v tomto súhrne vždy myslený counseling, nie radenie klientom. Pojem „rodina“ vyjadruje akékoľvek rodinné zväzky medzi rodinnými príslušníkmi a má teda na mysli viac než rodinu v úzkom slova zmysle (rodičia a deti).

Štruktúra: Rodinné poradenstvo resp. counseling upriamený na rodinné otázky existuje v Rakúsku na úrovni inštitúcií od roku 1974. Aktuálne existuje približne 400 podporovaných psychosociálnych inštitúcií, medzi ktoré patria aj inštitúcie cirkevné, pracujúce na úrovni jednotlivých diecéz.

Náklady: Ponúkané služby v rámci counselingu sú hrazené zo štátneho rozpočtu, ďalej z rozpočtu rakúskych krajov a taktiež z dobrovoľných príspevkov klientov ako aj z rozličných iných príspevkov (napr. sponzoringu jednotlivých inštitúcií).

Medzi **najčastejšie problémy**, s ktorými sa ľudia zvyčajne obracajú na inštitúcie, ponúkajúce counseling patria: rozchod, rozvod (18,8%), výchova, škola, deti (14,2%), partnerské konflikty, komunikácia, sexualita (13,9%), psychické problémy (10,9%), násilie v rodine, (sex.) zneužívanie (9,3%) a tiež plánovanie rodičovstva či tehotenstvo (5,9%).

Rodinný counseling v diecézach je založený na podobných princípoch ako aj counseling v iných inštitúciách (štátnych či súkromných). Dôležitým princípom je však práca na základe **kresťanského pohľadu na človeka**. Pre counselorov v katolíckych inštitúciách však môže niekedy dôjsť k vnútornému konfliktu medzi učením Cirkvi a rešpektovaním autonómneho rozhodovania klientov (napr. v otázke nerozlučnosti manželstva).

V rámci rodinného poradenstva, ktoré rakúsky štát podporuje, pracuje **multiprofesionálny tím** a teda: lekári (psychiatri), sociálni pracovníci, **poradcovia / counselors**, psychoterapeuti, psychológovia, právnici a pedagógovia. Cieľ spočíva v tom, aby sa tieto profesie navzájom dopĺňali a podporovali.

Vymedzenie pojmov na lepšie pochopenie práce counselingu. Polia pôsobnosti sa niekedy prelínajú:

Psychiatria: Psychiatri sú lekári, ktorí vyštudovali medicínu a potom absolvovali psychiatrickú špecializáciu. Hlavnou úlohou je stanovenie diagnózy psychických porúch a ich terapia, väčšinou vo forme medikácie (psychofarmaka).

Psychológia: Psychológovia sú absolventi univerzitného štúdia psychológie. Náplňou ich práce je po väčšine psychologická diagnostika na základe psychologických testov. Taktiež môžu poskytnúť krízovú intervenciu, ktorá je časovo obmedzená na max. niekoľko týždňov.

Psychoterapia: V Rakúsku existuje 23 rôznych psychoterapeutických škôl, resp. smerov, ktoré sú uznávané štátom na základe vedeckého podloženia efektívnosti. Väčšina psychoterapeutov pracuje s klientmi vo forme rozhovoru. Základom je vzťah medzi terapeutom a klientom, založený na postoji úcty a rešpektu voči klientovi. Klient sa spoznáva v „zrkadle“ terapeuta, ktorý má k nemu empatický, nie hodnotiaci prístup a venuje mu bezpodmienečnú pozornosť. Úlohou terapeuta je podpora klienta v autonómnom riešení konfliktov. Psychoterapia pracuje aj s ľuďmi, ktorí trpia psychickými poruchami (uvedené v zozname ICD-10).

Counseling: Princípy counselingu sú podobné ako princípy psychoterapie, avšak nikdy nie v psychopatologickom rámci. Klienti musia byť z psychického hľadiska zdraví.

Hlavným **cieľom counselingu** je princíp subsidiarity (pomoc k svojpomoci). Dôležité sú taktiež individuálne riešenia (prístup, ktorý empaticky vníma problém, avšak neodsudzuje, nehodnotí a teda counselor nevnučuje klientovi vlastné hodnoty). Odborná pomoc sa vzťahuje v prvom rade na obnovenie, uzdravenie vzťahov – až tam, kde to nie je možné ide napr. sprevádzanie manželov v rámci rozvodového konania s cieľom zamedzenia ďalších eskalácií.